

ĆWICZENIE 1 ●●●●●●●●

W GLOBALNEJ SIECI

Wszyscy jesteśmy częściami globalnej sieci współzależności. Jesteśmy powiązani ze światem przez to, co jemy, kupujemy, robimy w wolnym czasie i przez to, na kogo głosujemy w wyborach. Poniższe ćwiczenie pozwala uczniom i uczennicom zrozumieć powiązania łączące każdego z nas z innymi regionami i ludźmi. Ciekawostki zachęcają do zastanowienia się nad naszym miejscem na świecie.

1. Rozłóż wśród uczniów i uczennic pocięte wcześniej fiszki z wypisanymi współzależnościami. Poproś pierwszą osobę o odczytanie pytania z wylosowanej fiszki. Zapytaj, czy ktoś w klasie zna odpowiedź. Jeżeli nie, poproś uczniów i uczennice, aby sprawdzili swoje fiszki i poszukali odpowiedzi.
2. Poproś ochotnika o zaznaczanie na mapie świata krajów, których dotyczą pytania. Narysuj na tablicy tabelę, podziel ją na 4 kolumny, zatytułuj je: kultura, gospodarka, środowisko, polityka. Zapytaj uczniów i uczennice, do jakiej dziedziny zaliczyliby daną współzależność i wpisz jej nazwę do odpowiedniej kolumny.

ZASADY

Edukacja globalna **kładzie nacisk na współzależności** pomiędzy globalną Północą i globalnym Południem, nie ogranicza się do prezentacji problemów globalnych.

Jesteśmy powiązani z całym światem. Używamy produktów wytworzonych w Indiach, Chinach i Meksyku, pijemy kawę z Etiopii i herbatę z wyspy Cejlon. Polska polityka zagraniczna, handlowa czy rolna ma wpływ na sytuację krajów globalnego Południa. Każdy z nas, podpisując listy i petycje, może przyczynić się do poprawy sytuacji osób, w obronie których zostały napisane. Uświadamiaj uczennicom i uczniom istnienie tych współzależności i wskazuj nasze miejsce w globalnej sieci powiązań. Mówiąc o wyzwaniach stojących przed współczesnym światem i jego problemach pokazuj, w jaki sposób wpływają na nie globalne powiązania między krajami i nasze codzienne wybory.

Skąd pochodzi kakao wykorzystywane w Polsce do produkcji czekolady?

Największymi eksporterami kakao są Ghana i Wybrzeże Kości Słoniowej – oba kraje leżą w Afryce Zachodniej nad Zatoką Gwinejską.

Gdzie wydobywa się cynę wykorzystywaną do produkcji telefonów?

Cyna wykorzystywana do produkcji telefonów komórkowych pochodzi między innymi z Indonezji.

Skąd pochodzi najbardziej popularna muzyka rozrywkowa?

Większość najbardziej popularnych utworów muzycznych pochodzi ze Stanów Zjednoczonych.

Skąd pochodzi Karate Kyokushin, które w Polsce trenują ludzie zrzeszeni w ok. 220 sekcjach karate?

Karate Kyokushin powstało w Japonii, szkoła została założona przez Masutatsu Oyamę.

Skąd pochodzi złoto wykorzystywane do produkcji telefonów komórkowych?

Krajem wydobywającym najwięcej złota jest Republika Południowej Afryki.

W jakim kraju stworzono mangę, specyficzny typ komiksu?

Manga powstała w Japonii, to słowo oznacza sposób ozdabiania rycin.

Z jakiego kraju pochodzi pieprz, którym przyprawiamy większość naszych posiłków?

Największym producentem i eksporterem pieprzu jest obecnie Wietnam.

Z jakiego kraju pochodzi ryż, który jedliśmy ostatnio na obiad?

Największym producentem ryżu są Chiny, ale Tajlandia jest jego największym eksporterem; prawdopodobnie stamtąd pochodzi większość ryżu sprzedawanego w Polsce.

Skąd pochodzi bawełna, wykorzystywana do produkcji naszych ubrań?

Największymi producentami bawełny na świecie są Chiny i USA.

Skąd pochodzi ropa naftowa potrzebna do produkcji benzyny napędzającej nasze autobusy i samochody?

Polska importuje ropę głównie z Rosji, choć największe złoża ropy posiada Arabia Saudyjska.

Skąd pochodzi kawa, którą piją nasi rodzice?

Głównym eksporterem kawy jest Brazylia, choć można również kupić kawę z innych państw Ameryki Południowej, a także z Afryki Wschodniej.

Który kraj jest liderem produkcji filmowych?

Obecnie najwięcej filmów na świecie produkuje się w Bombaju w Indiach.

Z jakiego kraju pochodzi kebab, który można kupić w prawie wszystkich polskich miastach?

Kebab (podobnie jak jego wegetariańska wersja – falafel) pochodzi z Turcji. W Europie rozpowszechnili go między innymi tureccy emigranci.

Skąd pochodzi tango?

Tango pochodzi z Argentyny.

Z jakiego kraju pochodzą banany, które kupujemy w polskich sklepach?

Największym eksporterem bananów jest Ekwador w Ameryce Południowej.

ĆWICZENIE 2 ●●●●●●●●

TWARZE GLOBALNYCH WSPÓŁZALEŻNOŚCI

Globalne współzależności to związki pomiędzy społeczeństwami, gospodarkami, ale również między zwykłymi ludźmi. W tym ćwiczeniu uczniowie i uczennice poznają historie 5 osób z różnych zakątków świata i zastanawiają się, jakie globalne procesy łączą przedstawione postaci z życiem polskich uczniów i uczennic.

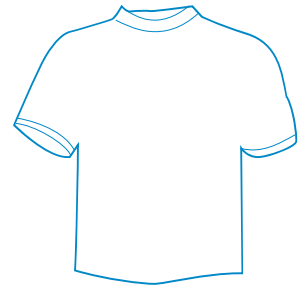
1. Podziel klasę na czteroosobowe zespoły, rozdaj pocięte zestawy kart z historiami mieszkańców innych krajów i obrazkami. Zadaniem zespołów jest dopasowanie historii do obrazków, a następnie odpowiedź na pytanie zadane na karcie. Uczniowie i uczennice mogą robić notatki, którymi będą się później posługiwać.
2. Poproś chętnych o zaznaczenie na mapie krajów, o których mowa w ćwiczeniu, za pomocą kolorowych naklejek. Poproś, aby wszyscy odpowiedzieli na pytanie z kart: „Jaki może być mój związek z tymi osobami?”. Zachęć, aby wypowiedzi zbudowane były wg wzoru „Pui Lin pochodzi z Chin, łączy mnie z nią...”

ZASADY

Edukacja globalna pokazuje procesy globalne w ich **wymiarze lokalnym**, prezentując ich **konsekwencje dla zwykłych ludzi**, nie ogranicza się do abstrakcyjnych pojęć.

Wszyscy mówimy o globalizacji, migracjach i zmianach klimatu, rzadko jednak uświadamiamy sobie, że każde z tych zjawisk bezpośrednio wpływa na życie nasze i innych ludzi. Rolnik z Kamerunu i jego rodzina zmagający się z konsekwencjami niskich cen produktów rolnych na świecie, kobieta uchodząca z Czeczenii i jej dzieci w drodze do Polski, rodzina uciekająca przed powodzią w Bangladeszu i my – korzystający z produktów importowanych z wielu krajów świata – to prawdziwe oblicze współzależności. Używaj przykładów i stosuj metody, które pozwolą to zrozumieć.

Pui Lin w wieku 16 lat zaczęła pracę w przemyśle odzieżowym w Chinach. Przez 25 lat szyła spodnie, bieliznę, kurtki i wiele innych części garderoby. Pracowała również jako kontroler jakości produkcji, gdy Chiny zaczęły być coraz bardziej popularne jako dostawca w przemyśle odzieżowym. Po wielu latach pracy w szwalni, w 1998 roku przeniosła się do pracy w biurze i pracuje w związku zawodowym – Hong Kong Clothing oraz Clerical & Retailing General Union jako organizatorka kampanii. Chiny i Indie są największymi na świecie producentami tekstyliów, większość ubrań w naszych sklepach pochodzi właśnie z Azji.

Jaki może być związek między życiem moim i Pui Lin?

Keya pochodzi z Bangladeszu, ma 11 lat, mieszka z rodzicami i trójką rodzeństwa w dolinie rzeki. Jej dom został ostatnio zalany. Powodzie w Bangladeszu były od zawsze dużym problemem. Wskutek zmian klimatu stają się one jednak coraz poważniejszym zagrożeniem dla Keyi i jej rodziny. W czasie powodzi rodzina Keyi nie opuszcza domu, wszyscy spędzają czas na specjalnie zbudowanym podwyższeniu. Keya w przyszłości chciałaby być lekarką, ale kiedy jej wioska jest zalana, nie może chodzić do szkoły. Ekstremalne zjawiska pogodowe, w tym powodzie, to oznaki przyspieszonych zmian klimatu. Przyczyną tych zmian są czynniki naturalne oraz działalność człowieka, w szczególności emisja dwutlenku węgla (CO₂). Największymi emitentami CO₂ są kraje bogate, ale najbardziej cierpią na tym mieszkańcy krajów ubogich (w Polsce emisja CO₂ na osobę jest 27 razy większa niż w Bangladeszu).

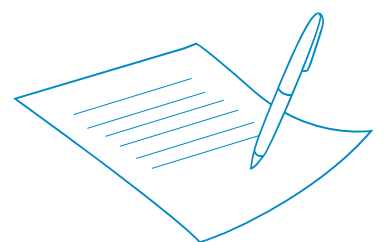
Jaki może być związek między moim życiem, a życiem Keyi?

Febian pochodzi z Indonezji, mieszka w Bandungu na Jawie. Bandungu to jedno z największych miast Indonezji. Febian jest studentem. Interesuje się modą i muzyką. Do jego ulubionych wokalistek należy pochodząca z wyspy Barbados Rihanna, która znana jest na całym świecie. Oprócz Rihanny Febian lubi również Justina Timberlake'a, Pink i Dido. Ostatnio spodobał mu się film „Zmierzch” i książka „Przygody Sherlocka Holmesa”.

Jaki może być związek między życiem moim i Febiana?

Birtukan Mideksy jest opozycyjną działaczką z Etiopii. Liderka Zjednoczenia na rzecz Demokracji i Sprawiedliwości została wypuszczona z więzienia 6 października 2010, po odsiedzeniu 21 miesięcy z orzeczonego dożywotniego wyroku. Została uwięziona za swoją działalność opozycyjną. Amnesty International uznało ją za „więźniarkę sumienia”. Ludzie z całego świata pisali do rządu Etiopii listy, apelując o jej uwolnienie w czasie Maratonu Pisania Listu Amnesty International w grudniu 2009 roku. Akcja przyniosła oczekiwany skutek. Przez 30 lat podobne listy przyczyniły się do uwolnienia 16 600 osób. Każdy może stać się autorem listu.

Jaki może być związek między życiem moim i Birtukan Mideksy?